

ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα 1^ο

(3 βαθμοί)

Δίδονται στοιχεία ΑΕΠ (y) και Πληθυσμού (P) των τεσσάρων περιφερειών (R) της χώρας N , για τα έτη 0 και t (αρχή και τέλος της χρονικής περιόδου 0- t).

N	P_0 χιλ.κατ.	Y_0 δις€	P_t χιλ.κατ.	Y_t δις€
R_1	100	2	150	2,7
R_2	200	3	220	3,3
R_3	400	4	380	3,8
R_4	300	4,5	350	4,18

Ζητείται:

α) Η ταξινόμηση των Περιφερειών R , με βάση το αναπτυξιακό κριτήριο (αναπτυσσόμενες, φθίνουσες κτλ), με την αξιοποίηση των δεδομένων του πίνακα, και κυρίως του κκΑΕΠ (y_t), και του ρυθμού μεταβολής του.

β) Να παρουσιασθούν οι διαφορές των όρων ανάπτυξη και μεγέθυνση.

Απάντηση:

α) Για την ταξινόμηση των περιφερειών με βάση το αναπτυξιακό κριτήριο απαιτείται:

- ο υπολογισμός του κκΑΕΠ (y_t), για τα έτη 0 και t , και ο ρυθμός μεταβολής του y_t , και
- η σύγκριση με το μέσο κκΑΕΠ ($\bar{y}$), και με το ρυθμό μεταβολής του ($\bar{\rho}$).

N	P_0 χιλ.κατ.	Y_0 δις€	P_t χιλ.κατ.	Y_t δις€	y_0 χιλ.€	y_t χιλ.€	$p_r = y_t/y_0$
R_1	100	2	150	2,7	20	18	0,9
R_2	200	3	220	3,3	15	16	1,07
R_3	400	4	380	3,8	10	11	1,1
R_4	300	4,5	350	4,18	15	12	0,8
Σ	1.000	13,5	1.100	13,98	13,5	12,71	0,94

Ταξινόμηση – Σταυροειδές διάγραμμα

	$y_{rt} < \bar{y}_t$	$y_{rt} > \bar{y}_t$
$p_r < \bar{\rho}$	R_4 Προβληματικές	R_1 Φθίνουσες
$p_r > \bar{\rho}$	R_3 Αναπτυσσόμενες	R_2 Δυναμικές

β) Η *μεγέθυνση* είναι η αύξηση μεγεθών (ΑΕΠ, παραγωγή κτλ) και η άνοδος των ρυθμών μεταβολής τους, που οφείλεται σε τυχαίους ή συγκυριακούς παράγοντες, αφορά βραχυχρόνια περίοδο και δεν συνοδεύεται από οργανωτικές ή τεχνολογικές εξελίξεις, ούτε από συγκεκριμένη κλαδική αναδιάρθρωση και δεν προκαλείται από την άσκηση συγκεκριμένων πολιτικών.

Η *ανάπτυξη* είναι η αύξηση μεγεθών (ΑΕΠ, παραγωγή κτλ) και η άνοδος των ρυθμών μεταβολής τους, που οφείλεται σε στρατηγική επιλογή, στην άσκηση συγκεκριμένων πολιτικών και στην υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων. Αφορά μακροχρόνια περίοδο και περιλαμβάνει οργανωτικές, τεχνολογικές και διαρθρωτικές μεταβολές.

Θέμα 2°

(4 βαθμοί)

α) Να μετρηθούν οι περιφερειακές ανισότητες των περιφερειών του πίνακα του πρώτου θέματος, το έτος 0, με βάση την κατανομή του κατά κεφαλήν ΑΕΠ (y_r), με την αξιοποίηση του σταθμισμένου συντελεστή μεταβλητότητας (W).

β) Να ερμηνευθεί η τιμή του συντελεστή W .

Απάντηση:

α) Ο σταθμισμένος συντελεστής μεταβλητότητας W μετρά τις αποκλίσεις των περιφερειακών κκΑΕΠ (y_r) από το μέσο κκΑΕΠ ($\bar{y}$), σταθμισμένων με τους αντίστοιχους περιφερειακούς πληθυσμούς (συμμετοχές περιφερειακών πληθυσμών P_r στο συνολικό εθνικό πληθυσμό P , όπου p_r η συμμετοχή).

$$WCV = \frac{\sqrt{\sum_r (y_r - \bar{y})^2 p_r}}{\bar{y}} 100$$

	y_r	p_r	$y_r - \bar{y}$	$(y_r - \bar{y})^2$	$(y_r - \bar{y})^2 p_r$
R ₁	20	0,1	6,5	42,25	4,225
R ₂	15	0,2	1,5	2,25	0,45
R ₃	10	0,4	-3,5	12,25	4,9
R ₄	15	0,3	1,5	2,25	0,675
Σ	13,5				10,25 $\chi\epsilon^2$

Σημείωση: y_r σε χιλ. €

$$W = \frac{\sqrt{10,25\chi\epsilon^2}}{13,5\chi\epsilon} 100 = \frac{3,2\cancel{\chi\epsilon}}{13,5\cancel{\chi\epsilon}} 100 = 23,70\%$$

β) Σύμφωνα με το δείκτη το κκΑΕΠ κάθε περιφέρειας, σταθμισμένο με τον αντίστοιχο πληθυσμό, αποκλίνει από το μέσο κκΑΕΠ (ή από την ισοκατανομή του κκΑΕΠ), κατά το 23,7% του μέσου. Τιμή του δείκτη άνω του 10% θεωρείται, στις σχετικές έρευνες, ότι αφορά υψηλές περιφερειακές ανισότητες.

Θέμα 3^ο

(3 βαθμοί)

Σε μια χώρα X υπολογίστηκαν οι τιμές του συντελεστή ειδίκευσης, του συντελεστή εγκατάστασης, του συντελεστή συμμετοχής, της τοπικής ή διαφορικής συνιστώσας και της ομολογικής συνιστώσας, ως εξής:

$$\begin{aligned}QL_{ir} &= 0,85 \\OS_{ir} &= 0,05 \\CL_i &= 0,85 \\CS_r &= 0,05 \\\Delta\Sigma_{ir} &= -0,05\end{aligned}$$

Όπου i ο κλάδος και r η περιφέρεια.

Ζητείται να ερμηνευθούν οι τιμές των δεικτών και να διατυπωθούν τα σχετικά συμπεράσματα.

Απάντηση:

QL_{ir} : Συντελεστής συμμετοχής του κλάδου i στην περιφέρεια r

$$QL = \frac{A_{ir}}{A_r} \bigg/ \frac{A_{in}}{A_n}$$

Όταν $QL_{ir} > 1$ ($A_{ir}/A_r > A_{in}/A_n$), η περιφέρεια ειδικεύεται στον συγκεκριμένο κλάδο

Όταν **$QL_{ir} = 0,85$** (< 1), δεν υπάρχει ειδίκευση της r στον κλάδο i

CS_r : Συντελεστής ειδίκευσης της περιφέρειας r . Συγκρίνει την κλαδική διάρθρωση της περιφέρειας με αυτή τη χώρας

$$CS_r = \frac{1}{2} \sum_i \left| \frac{A_{ir}}{A_r} - \frac{A_{in}}{A_n} \right|$$

$$0 < CS_r < 1$$

Όταν η τιμή του συντελεστή είναι 0, τότε η κλαδική διάρθρωση της περιφέρειας (A_{ir}/A_r) ταυτίζεται με αυτή τη χώρας (A_{in}/A_n), δηλαδή τα ποσοστά των κλάδων είναι ίδια.

$CS_r = 0,05$: η κλαδική διάρθρωση της r είναι σχεδόν ταυτόσημη με αυτή της χώρας

CL_i : Συντελεστής εγκατάστασης του κλάδου i . Συγκρίνει την κλαδική διάρθρωση της περιφέρειας με αυτή τη χώρας

$$CL_i = \frac{1}{2} \sum_r \left| \frac{A_{ir}}{A_{in}} - \frac{A_r}{A_n} \right|$$

$$0 < CL_i < 1$$

Όταν η τιμή του συντελεστή πλησιάζει στο 0, τότε η χωρική εγκατάσταση (περιφερειακή κατανομή του κλάδου, A_{ir}/A_{in}), ταυτίζεται με τη χωρική εγκατάσταση του συνόλου των κλάδων (A_r/A_n).

$CL_i = 0,85$: ο κλάδος παρουσιάζει μεγάλη διαφοροποίηση στη χωρική εγκατάστασή του από το σύνολο των κλάδων.

ΟΣ_{ir}: Ομολογική Συνιστώσα της Ανάλυσης Απόκλισης-Συμμετοχής

$$ΟΣ_{ir} = A_{ir0} \left(\frac{A_{int}}{A_{in0}} - \frac{A_{nt}}{A_{n0}} \right)$$

Όπου A το εξεταζόμενο μέγεθος (Απασχόληση, ΑΕΠ, Παραγωγή), i ο κλάδος, r η περιφέρεια, n η χώρα, 0 το αρχικό έτος της εξεταζόμενης περιόδου και t το τελικό έτος.

Η τιμή της $ΟΣ_{ir}$ είναι θετική (αύξηση του εξεταζόμενου μεγέθους), όταν ο ρυθμός μεταβολής του κλάδου i στη χώρα είναι μεγαλύτερος από το ρυθμό μεταβολής του συνόλου των κλάδων στη χώρα.

$$\frac{A_{int}}{A_{in0}} > \frac{A_{nt}}{A_{n0}} : \text{δυναμικός κλάδος}$$

ΟΣ_{ir} = 0,05: θετικό πρόσημο → δυναμικός κλάδος

ΔΣ_{ir}: Διαφορική Συνιστώσα της Ανάλυσης Απόκλισης-Συμμετοχής

$$\Delta\Sigma_{ir} = A_{ir0} \left(\frac{A_{irt}}{A_{ir0}} - \frac{A_{int}}{A_{in0}} \right)$$

Η $\Delta\Sigma_{ir}$ είναι θετική (παρουσιάζει αύξηση του μεγέθους του κλάδου), όταν ο ρυθμός μεταβολής του κλάδου στην r είναι μεγαλύτερος από το ρυθμό μεταβολής του κλάδου στη χώρα (n). Τότε υπάρχουν τοπικά πλεονεκτήματα.

ΔΣ_{ir} = -0,05: μείωση του εξεταζόμενου μεγέθους του i

$$\frac{A_{irt}}{A_{ir0}} < \frac{A_{int}}{A_{in0}} : \text{τοπικά μειονεκτήματα}$$